

Barnarættindasáttmálin

Barnarættindasáttmálin – tíni rættindi. Ein stytt útgáva

Kelda: www.snar.fo

1. grein: Hvat er eitt barn

Tú ert eitt barn, um tú ert undir 18 ár.

2. grein: Javnarættindi og verja móti mannamuni

Tú hevur rættindi – sama hvussu tú sært út, hvat tú trýrt uppá, og hvaðan tú kemur.

3. grein. Tryggja áhugamálini hjá børnum

Vaksin skulu gera tað, sum er best fyrí børn.

4. grein: Barnarættindasáttmálin skal haldast

Vaksin skulu halda tað, sum stendur í Barnarættindasáttmálanum.

5. grein: Leiðbeining av foreldrum

Foreldur tíni skulu ansa væl eftir tær. Duga tey ikki tað, skulu tey hava hjálp til tað.

6. grein: Rætturin til lívið

Tú hevur rætt at liva – og tað landið, sum tú býrt í, skal hjálpa tær við at hava eitt gott lív.

7. grein: Navn og tjóðskapur

Tú hevur rætt til at hava eitt navn og eitt heimland – og til at kenna foreldur tíni, líka frá tú ert född/föddur.

8. grein: Samleiki

Landið skal tryggja, at öll børn hava eitt heimland, eitt navn og eina familju.

9. grein: Barnaverja

Tú hevur rætt til at búgva saman við tínum foreldrum, um tú hevur tað gott hjá teimum. Um ikki, skulu myndugleikarnir hjálpa tær at finna eitt annað stað, har tú kanst búgva.

10. grein: Familjusameining

Tú hevur rætt at liva saman við tínum foreldrum, sama hvørjum landi tey búgva í.

11. grein: Barnaræning

Lond, sum hava skrivað undir Barnarættindasáttmálan, skulu forða fyrí, at børn verða rænd og flutt í onnur lond.

12. grein: Rætturin at siga sína hugsan

Tú hevur rætt til at hava tína egnu meinung, og tey vaksnu skulu virða hana.

13. grein: Frælsi til at greiða frá og fáa upplýsingar

Tú hevur rætt at siga, tað tú meinar, um tú ikki ger teg inn á rættindi hjá øðrum. Tú hevur rætt til at leita eftir, fáa og lata upplýsingar og vitan frá sær.

14. grein: Trúarfælsi

Tú hevur rætt til sjálv/ur at avgera, um tú vilt trúgva á ein gud – og hvønn gud tú vilt trúgva á. Tú kanst liva eftir tíni trúgv, so leingi tú ikki gert teg inn á rættindi hjá øðrum.

15. grein: Felagsfrælsi

Tú hefur rætt til at vera við í einum felagi. Tú kanst eisini stovna títt egna felag, so leingi tú ikki gert teg inn á rættindi hjá öðrum.

16. grein: Verja av privatlívi

Tú hefur rætt til privatlív. Til dømis mugu onnur ikki lesa tíni sms, boð, teldupost o.s.fr.

17. grein: Upplýsing frá fjölmöldum

Tú hefur rætt at vita, hvat hendir í verðini – t.e. at hava atgongd til internet, sjónvarp, útvarp, blöð og bökur.

18. grein: Barnauppaling

Foreldur tíni hava hövuðsábyrgdina av at uppala og menna teg.

19. grein: Verja móti harðskapi

Myndugleikarnir skulu verja teg, um tú ert fyrir harðskapi, happing ella aðrari ringari viðferð.

20. grein: Foreldraleys børn

Myndugleikarnir skulu hjálpa børnum, sum ikki hava foreldur.

21. grein: Ættleiðing

Landið skal tryggja, at eitt barn bara verður ættleitt, um tað er gott fyrir barnið.

22. grein: Flóttabørn

Londini, sum hava undirskrivað Barnarættindasáttmálan, skulu tryggja, at flóttabørn fáa tað gott, og tey skulu samstarva við felagsskapir (t.d. Reyða Kross, Læknar Uttan Landamörk og onnur) um tað.

23. grein: Børn, sum bera brek

Um tú bert brek, hefur tú rætt til at fáa hjálp við at menna teg og fáa eitt gott lív.

24. grein: Heilsa

Tú hefur rætt til at liva gott og sunt og fáa læknahjálp, um tú verður sjúk/ur.

25. grein: Reglulig kanning av viðurskiftum hjá børnum á stovni

Landið skal syrgja fyrir, at børn á stovnum hava tað gott.

26. grein: Almannahjálp

Tú hefur rætt til almannahjálp, t.e. hjálp og stuðul frá myndugleikunum, um tú ikki kanst klára teg sjálvan.

27. grein: Lívskor

Foreldur tíni skulu syrgja fyrir, at tú fær mat, hita, tryggleika, lærðóm og kærleika, soleiðis at tú kanst menna teg. Um tey ikki megna tað, skulu myndugleikarnir hjálpa tær.

28. grein: Undirvísing

Tú hefur rætt til ókeypis skúlagongd, og skúlin skal fara væl við tær.

29. grein: Endamálið við undirvísingini

Tú hefur rætt til ein góðan skúla, sum gevur tær neyðuga vitan og mennir teg sum menniskja.

30. grein: Minnilutar

Kemur tú frá einum minniluta, hefur tú rætt til at hava tína egnu mentan, trúgv og mál.

31. grein: Hvíld og frítíð

Tú hefur rætt til at hava frítíð og tíð til at spæla og loyvi at luttaka í mentanarligum og skapandi virksemi.

32. grein: Barnaarbeiði

Tú skalt verjast fyrir hörðum og vandamiklum arbeiði, sum kann skaða tína heilsu og skúlagongd. Landið, har tú býrt, skal hava lóggáu, sum sigur, hvussu gamal tú mást vera, áðrenn tú kanst arbeiða.

33. grein: Misnýtsla av rúseitri

Tú skalt verjast fyrir nýtslu av rúseitri, og fyrir at arbeiða við og selja slík evni.

42. – 54. grein: Kunning um Barnarættindasáttmálan

Landið skal uppá ymsar mátar syrgja fyrir, at öll børn og vaksin læra um Barnarættindasáttmálan, og at hann verður hildin og virdur.

34. grein: Kynslig misnýtsla

Tú skalt verjast fyrir allari kynsligari misnýtslu, undir hesum at selja teg sjálvan og at vera við í pornografiskum sýningum og tilfari.

35. grein: Rán og søla av børnum

Landið skal forða fyrir, at børn verða rænd og seld.

36. grein: Onnur misnýtsla av børnum

Øll børn skulu verða vard fyrir øllum slögum av misnýtslu.

37. grein: Píning og revsing

Tú mást ikki verða pínd/ur, og tú skalt hava góða viðgerð, um tú ert í fongsli.

38. grein: Kríggj og striði

Tú skalt verjast fyrir kríaggi og striði, og tú mást ikki vera hermaður.

39. grein: Endurmenning

Landið skal hjálpa børnum, sum hava verið fyrir vanrøkt, misnýtslu ella píning.

40. grein: Viðferð í rættarmálum

Landið skal hjálpa børnum, sum hava brotið lógina, í staðin fyrir at revsa tey.

41. grein: Til barnsins besta

Hevur landið eina lóg, sum gevur børnum betri rættiindi enn tað, sum stendur í Barnarættindasáttmálanum, so skal tann lógin verða nýtt í staðin.